

Խոնարհութեան Դասը

**"Այն անհատը որ ինձգիմ կը բարձրացնէ՝ պիտի խոնարհի,
 Եւ ով որ խոնարհեցնէ պիտի բարձրանայ."**

Որքա՛ն արժէքաւոր խօսք է այս՝ խօսուած մեր Փրկչին կողմէ: Որքա՛ն կը պատշաճի մեր օրերուն, վասնզի ամէն մի անհատ՝ փոքր կամ մեծ, հարուստ կամ աղքատ, կին կամ այր մարդ կը փորձէ ինձգիմ բարձրացնել, ինձգիմ առաջ բռնել առանց նկատելու որ արժանաւոր է թէ ոչ: Այսպիսի վերաբերում մը հոգեկան հիւանդութեան նշաններէն մին է: Ահա թէ ինչու Յիսուս իր խօսքը ուղղեց օրուան Փարիսեցիներուն եւ փորձեց խոնարհ ըլլալու դաս մը սորուցնել անոնց:

Երբ ճաշկերոյթի հրաւեր ստանալ, մի նստի՛ք այնպիսի տեղ որ նշանակուած է մասնաւոր անհատի մը համար: Հրաւիրողը պիտի գայ եւ քեզ հանել այդ գրաւած աթոռէն եւ ուրիշ տեղ նստեցնէ: Աւելի լաւ պիտի ըլլար որ վարը նստէիք եւ հիւրընկալը քեզ պաշտօնապէս հրաւիրէր վերը բազմելու: Վասնզի **"Ով որ ինձգիմ կը բարձրացնէ պիտի խոնարհի, եւ ով որ խոնարհեցնէ պիտի բարձրանայ:"**

Ի՞նչ է նշանակութիւնը այս առակին: Շատ պարզ եւ քնական: Մեզմէ ամէն մէկը ինձգիմ արժանի կը նկատէ յարգանքի եւ պատիւի: Մանաւանդ երբ դրամական յաջողութիւն ձեռք բերած ենք, ուսումի մէջ մասնաւոր վկայական ստացած ենք, որոշ պաշտօնի կոչուած ենք, նոյնիսկ երբ եկեղեցական ասպարէզի մէջ ընդունուած ենք: Այսպիսիներ կը սպասեն որ պատուուին եւ ճաշկերոյթներու եւ կամ ձեռնարկներու ժամանակ նախաթոռներու վրայ նստին: Այսպիսի մարդիկ տարօրինակ հպարտութեան զգացում մը կ'ունենան որ եկեղեցւոյ մէջ կը նկատուի եօթը մահացու մեղքերէն մին որմէ փախուստ պէտք է տանք:

Մեզմէ շատերուն ծանօթ է, երբ կազմակերպութիւններ՝ եկեղեցիներ ալ մէջը ըլլալով, ձեռնարկներ տան եւ ճաշկերոյթ պատրաստեն, բաւական սրտի ցաւ կը պատճառուի, տոմս գնած են քայքայ իրենց ակնկալած տեղը չի տրուիր իրենց: Այսպիսիներ կ'ուզեն առաջին կարգի վրայ աթոռ գրաւել, կարծես թէ աւելի յարգուած պիտի ըլլային եւ կամ աւելի համեղ կերակուր պիտի հրամցուէր իրենց: Այսպիսիներ կը մոռնան որ այդ ճաշին կուգան ոչ թէ յարգուելու համար այլ նպատակին օգնած ըլլալու համար:

"Խոնարհէ որպէսզի բարձրանաս" սխալման նշանաբան մըն է բոլորիս կողմէ գործադրելի: Երբ ուրիշ մը քեզ բարձրացնէ դուն աւելի մեծ պատիւ կ'ունենաս քան թէ եթէ ինձգիմք բարձրացնես: Պատմութեան մէջ, եւ նոյնիսկ մեր օրերուն եղած են, եւ կան առաջնորդներ՝ աշխարհական եւ եկեղեցական, որոնք կը գովաբանուին իրենց բարեմասնութեանց եւ գործերուն համար եւ մատով կը ցուցուին: Կան սակայն ուրիշներ ալ որոնք աթոռի կառչած միայն կը հրամայեն եւ կը սպասեն որ ուրիշներ ծառայեն իրենց, փոխանակ իրենք՝ ի պաշտօնէ, հետեւելու իրենց Տիրոջ Յիսուսի սրբազան օրինակին, ծունկի գալու եւ

հասարակ մարդոց ծառայելու: Մեծութեան արժանի է այն մարդը որ գիտէ խոնարհ ըլլալ:

Օրինակ կրնամք առնել այն մեծ գիտուններն որոնք յօգուտ մարդկութեան գիշեր ու ցորեկ կը տփնին նոր դեղեր գտնելու, նոր գիտեր ընելու: Կը մոռնան իրենց հանգիստը: Ասոնք եսասէր մարդիկ չեն: Ահա թէ ինչու առաւել չափով արժանի են պատիւի եւ փառաբանութեան:

Մեր եկեղեցւոյ մէջ մեծ կոչուած հայրապետները եղած են անոնք որ իրենց խուցերուն մէջ խօսած են Աստուծոյ հետ, գրած են մեր եկեղեցւոյ հոգեշէն աղօթքները եւ շարականները: Ո՞ւր են անոնք այսօր: Մեր եկեղեցականութեան մէջ ո՞ւր է այսպիսի հոգի ունեցողը: Քանի՞նք կ'ապրին եւ կը գործեն Աստուծոյ սիրոյն, Անոր փառքին եւ ժողովուրդին հոգեւոր սնունդ մատակարարելու համար:

Եկէք, կարդամք հրատարակուող նոր գիրքերը, աչէ անցնենք հայախօս եւ անգլերէն լեզուով տպուող ամբիւ, անհամար թերթերը, հոն ինչի՞ մասին կը խօսուի եւ կը գրուի: Գրուածները ցոյց կուտան որ որքան հեռու ենք գացած այն պատմական եւ փառաւոր օրերէն երբ Մեսրոպ Մաշտոցի նման վարդապետ մը, Սահակ Կաթողիկոսի պէս առաջնորդ մը հոգեւոր յեղափոխութիւն ստեղծեցին մեր պատմական ժողովրդի կեանքին մէջ: Ո՞ւր են այսպիսի վարդապետներ եւ առաջնորդներ: Արդեօք ի՞նչ է պատմաւոր անոնց բացակայութեան մեր ներկայի կեանքէն ներս:

Անոնք գիտէին թէ ինչ էր որ Աստուած տուած էր իրենց: Հաշկերոյթի հրաւիրուող անհատի նման բարձր տեղ նստելու մարմաջէն չէին բռնուած, այլ խոնարհաբար կ'ընէին իրենց գործը լոյսայն եւ առանց աղմուկ հանելու: Արդէն ակնարկեցի ամէն տեղ պատկերներով երեսնալու կացութեան: Մեր եկեղեցւոյ հարիւրաւոր սուրբերէն քանիներո՞ւ պատկերները մեր առջեւ ունինք այսօր: Ունինք միայն անոնց խմբագրած գրութիւնները, շարականները, աղօթքները: Ահա, ասոնք մեզի ցոյց կուտան անոնց հոգիներու պատկերները:

Եկէք, այսօր եւ վաղը զբաղինք ոչ թէ մեմօ գմեղ մեծցնելու մտահոգութեամբ, այլ խօսքով, կեանքով եւ վերաբերմունքով օրինակ հանդիսանալու մեր գաւակներուն եւ մեզի յաջորդող սերունդներուն: Վասնզի, "Ով որ ինքզինք բարձրացնէ պիտի խոնարհի, եւ ով որ խոնարհեցնէ պիտի բարձրանայ:" Ամէն:

ՇԱՀԷ Ա. ՔՀՆՅ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ